

MG

SPANISH PROGRAMME
Monday night, 14th April, 1947.
23.45 - 00.15 DBST

GALICIAN PROGRAMME - I.
=====

Edited by Javier Fernández
=====

RECORD: PAR.F.3326 - Signature Tune: "Cock of the North".
1st band. 30".

COMPERE: Emisora de Londres da BBC.

O'lo Programa d'ista noite damos comenzo as nosas transmisiós en língua galega. Istes programas serán radiados os lus, as once e cinco d'a noite, alternándoos c'os programas en língua catalana e en língua vasca.

Pra iste Programa inaugural hemos invitado o escritor galego Don Felipe Fernández Armesto, (Augusto Assia) quen lles vai a falar dás relacións culturaes entre Inglaterra e Galiza.

O Señor Fernández Armesto:

MAN'S VOICE: "RELACIÓNS CULTURALES ENTRE INGLATERRA E GALIZA",
by Felipe Fernández Armesto.

"Nunca teño sido un admirador demasiado fervente das invencios. Vexoas co'a desconfianza d'un-a raza pr'a que os beneficios d'lo progreso sempre trouxeron as costas doores e calamidades sin conto. No embargantes, por esta noite, o menos, abençoada sexa a Radio que me permite falarlle desde Londres os galegos, nas montañas da Serra Secundeira, as veiras do Miño ou o pé d'as rias.

Parezme q' a BBC non poderia prestar millor servizo a causa das relacións entre a Hespaña i-a Inglaterra q' o de estas transmisións n' os idiomas rexionais sobre os aspectos d' o intercambio entre as culturas rexionais hespañolas i- as culturas británicas. Solo a máis torpe miopía política e espiritual pode por en contraposición a grandeza d' a culturas rexionais co' a grandeza d' a cultura hespañola. O cual e algo así com' o querer faguer un gran río sin afluentes.

Precisamente a gloria máis manifesta d' a cultura hespañola e a súa variedade, a riqueza de matices i- a diversidade d' orixens. A grandeza da Galiza ou, pr' o caso a de Cataluña i- o País Vasco, non son a herma d' a grandeza de Hespaña senon os seus sumandos, tan importantes, tan esenciaes com' os de Castela, Andalucía ou Extremadura. Nin os idiomas respectivos, enemigos d' o castelán senon seus aliados, seus colaboradores e hasta seus colaboradores. A travesa d' eis chega as gallas d' a arbore cultural hespañola o zume d' a terra.

Pol- o q' a Inglaterra fai referencia, o seu interés pol- a diversidade cultural hespañola non e un interés achado agora de repente. Ceñíndome a cuestión q' me corresponde a min, q' e o da cultura galega o primeiro libro qe es escribiu nunca sobre a Galiza, dinde os romanos pr' aca, esta escrito en inglés. Apareceu n' o século XIV e titulase en inglés da época "THE WAY FROM THE LOND OF ENGELOND UNTO SENT JAMEZ IN GALIZ".

Pr' o autor da primeira guía do camiño de Sant- Iago, os galegos somos "xentes moi bien portadas, de moita cultura e moi versadas n' os países estranxeiros".

Iste e o primeiro eloxio sobre os galegos d' un inglés. Logo habíanse de repetir incesantemente d' un- a n' outra xeneración. Eu son coleccionistas de libros escritos por estranxeiros sobre a Galiza. E c' o catálogo d' a miña colección a vista pode decir q' os q' a todol- os outros povos

xuntos. D'ind'o epoca de Shakespeare apenas pasa ningun-a xeneracion sin que se publique en Inglaterra algun libro arredor d'a nosa Terra.

Un-as veces descripcios de viaxes outras estudos sobre as peregrinaciós, outras investigaciós geoloxicas, outras guias de cibdades. Un-a guia de Sant-Iago deu aqui lugar a un dos mais barullentos pleitos sobre plaxio que rexistran os principios d'este seculo. Eu teño o uneco exemplar q existe d'a edicion plaxio, mandaba queimar pol-os xuices. Regaloume o Director d'a Biblioteca d'o Museo Britanico, Sir Henry Thomas.

Excepto o pintoresco, incisivo Borrow qe na "Biblia en España" da un-a interpretación un tanto caustica d'a Galiza, todcl-os escritores ingleses derretense en probas d'admirazón e amistades.

"A nobreza e un arte natural en Galiza" dice Hartley n'o seu delicioso libro "Un verao na Terra Galega".

Pr'a Hume, o mais grande hispanista conque contan as letras inglesas, as nosas cualidades resisten comparación "co-as d'os millores europeos".

Hume, foi, por certo, o Presidente d'a Sociedade Anglo-Galega da que o Presidente honorario era o arzobispo de Sant-Iago. Esta sociedade que chegou a ter aqui un-a certa importancia propunase atraer estudantes ingleses hacia Galiza e galegos hacia Inglaterra.

Por outro lado Inglaterra sempre exerceu un-a grande atracion sober os galegos. Sin necesidade de remontarnos o trasego d'as epocas celtigas que deixou entre nos i-a Inglaterra de Oeste, Gales e Escocia a comunidade da gaita, a mulheira, os contos de bruxas, a semellanza de facciós e tantas parolas idénticas ainda agora me enterei en Cornoalles de que ali, chamáselle "laer" a un recinto sagrado; ("laer" e indudablemente a nosa palabra lar que de recinto sagrado

pasou a significar entre nos cobizo da familia ou fogar); sin necesidade de remontarnos o orixen céltigo, os galegos foron sempre os hespañoles que millor comprenderon o carácter inglés, e non so o comprenderon senon q'lo interpretaron.

Antes de nascere Shakespeare, un galego, Arnaldo Arias, facía versos en inglés. De todol-os embaixadores acreditados ante a Corte de San Jaime, nunca ningun tivo influencia n'a Corte i-a popularidade entr'o povo inglés que disfrutou o conde de Gondomar; un galego. O escritor extranxeiro que de mais preeminencia goza oxe en Inglaterra e que escribe e inglés con mais primor, e un galego; don Salvador de Madariaga.

Isto pra citar so uns cuantos exemplos.

A antoloxia de poesias extranxeiras feita pol-a Universidade de Oxford comenza o tomo portugués cun-a cantiga de amigo de El rei Sancho I.

COMPERE: ("CANTIGA DE AMIGO" by King Sancho I).

Ai eu coitada como vivo
en gran cuidado por meu amigo
que ei alongado: muito me tarda
o meu amigo na Guarda.

Ai eu coitada como vivo
en gran desejo por meu amigo
que tarda e non vejo: muito me tarda
o meu amigo na Guarda.

MAN'S VOICE: E Sigue coa "Barcarola" de Joan Zorro.

COMPERE: ("Barcarola" by Joan Zorro).

Per ribeira do rio
vi remar o navio
e sabor ei da ribeira!

Per ribeira do alto
vi remar o barco,
e sabor ei da ribeira!

Vi remar o navio
u vai o meu amigo,
e sabor ei da ribeira!

Vi remar o barco
u vai o meu amado,
e sabor ei da ribeira!

U vai o meu amigo:
quer-me levar consigo,
e sabor ei da ribeira!

U vai o meu amado:
quer-me levar de grado,
e sabor ei da ribeira!

MAN'S VOICE: E acaba c'oa mais fermosa poesia escrita en tod'lo mundo durante o século Desanove. A sua autora e (-i-e pronunciar o nome o tremecer d'os labios repercute n'lo corazon-) Rosalia Castro. "Airiños, airiños aires".

COMPERE: ("Airiños, airiños, aires" by Rosalia Castro -1837-1885).

Airiños, airiños, aires
airiños, da miña terra,
airiños, airiños, aires,
airiños, levaime a ela!

MAN'S VOICE: Mais tamén e verdade que nos derradeiros tempos a Inglaterra senon se voltou de costas a Galiza, non lle ten dado as nosas cousas a atención d'outros tempos. Sin ir mais lonxe poetas d'a xeneración malograda coma Amado Carballo, Manoel Antonio e Fermin Bouza Brey non están traducidas o inglés, nin o están tampouco ainda os d'a xeneración madura: Ramón Cabanillas, Lugris Freire e Noriega Varela. Agardemos que istes programas inicien un renovado interés".

COMPERE: Acaban d'escoitar o escritor galego Don Felipe Fernández Armesto (Augusto Assía) que disertou sobrás relacións culturaes entre Inglaterra e Galiza.

6
COMPERE:
(Cont.)

Iste programa será retransmitido o próximo
miércoles as duas e vinte minutos da tarde.

A todos os nosos ouvintes, Boas noites.

RECORD:

COLUMBIA W.K.1416 - Signature Tune: "Alalá de Bande".
Last Band. 15".

ACADEMIA GALEGA